

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Zielonej Górze

LZG.411.003.12.2016
R/16/003

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Zielonej Górze
ul. Podgórna 9a, 65-213 Zielona Góra
T +48 68 410 66 00, F +48 68 410 66 39
lzg@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	R/16/003 – Wykonywanie przez gminy województwa lubuskiego zadań w zakresie nadzoru nad funkcjonowaniem zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków w latach 2014-2015.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze.
Kontroler	Dariusz Obierzyński - główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LZG/22/2016 z 23 maja 2016 r. (dowód, akta kontroli, str. 2-3)
Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy w Trzebiechowie, 66-132 Trzebiechów, ul. Sulechowska 2 (dalej: <i>Urząd lub Gmina</i>).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Izabella Staszak - Wójt Gminy (dalej: <i>Wójt</i>) - od 2.12.2014 r. W okresie od 1.11.1994 r. do 1.12.2014 r. Wójtem Gminy był Stanisław Drobek. (dowód: akta kontroli, str. 1)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna¹

Nadzór nad indywidualną gospodarką ściekową był nieskuteczny. Dostęp² do sieci kanalizacyjnej posiadało 8,4% mieszkańców Gminy. Z ogólnej liczby 695 budynków przyłączonych do sieci wodociągowej, zaledwie 18 zostało podłączonych do sieci kanalizacyjnej. Wobec niewielkiego zasięgu sieci kanalizacyjnej, podstawową formą gospodarki ściekowej było gromadzenie nieczystości ciekłych w zbiornikach bezodpływowych. Postanowienia regulaminu czystości i porządku w Gminie nie były respektowane przez mieszkańców. Dużym ograniczeniem możliwości poprawy stanu indywidualnej gospodarki ściekowej był brak kontroli i odpowiednich środków finansowych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków

Opis stanu faktycznego

1.1. Stosownie do Regulaminu organizacyjnego Urzędu³ oraz zakresów czynności pracowników, zadania w zakresie m.in. ochrony wód przed zanieczyszczeniami oraz wykonywania zadań związanych z ochroną środowiska przypisane zostały do stanowiska ds. rolnictwa, ochrony środowiska. Natomiast zadania w zakresie nadzoru i kontroli przestrzegania regulaminu utrzymania porządku i czystości w gminie oraz zasad gospodarowania odpadami, prowadzenia ewidencji zbiorników bezodpływowych, przydomowych oczyszczalni ścieków, nadzorowania opróżniania

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową.

² Według stanu na 31.12.2015 r.

³ Zarządzenie Wójta z 20 grudnia 2013 r. Nr 120.13.2013 i z dnia 6 lutego 2015 r. Nr 120.3.2015.

zbiorników, kontrola przydomowych oczyszczalni ścieków, prowadzenie spraw dotyczących udzielania zezwoleń na świadczenie usług opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych przypisane⁴ zostały do stanowiska ds. gospodarki odpadami komunalnymi.

(dowód: akta kontroli str. 4-29, 70-75, 78-84)

1.2. Gmina posiada wykaz przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych. Na spisach inwentaryzacyjnych, prowadzonych dla poszczególnych miejscowości, zawarto dane: imię i nazwisko, nazwy ulicy, nr budynku oraz adnotacje o występowaniu kanalizacji, zbiornika bezodpływowego (+) lub jego braku (-). Spis nie zawierał danych dotyczących roku oddania zbiornika lub oczyszczalni do funkcjonowania, pojemności, szczelności, daty ostatniej kontroli, czy też adnotacji o posiadaniu umowy na wywóz nieczystości płynnych lub osadów ściekowych.

(dowód: akta kontroli str. 57, 86)

Z wykazów wynika m.in. brak zbiorników bezodpływowych w m. Głuchów - 4 szt., Swarzynice - 2 szt., Ostrzyce - 2 szt., Podlegórz - 2 szt., Radowice - 3 szt. i Borek - 2 szt.

W 2015 r.: 695 budynków było podłączonych do sieci wodociągowej, 18 budynków było podłączonych do kanalizacji, zaewidencjonowano 10 przydomowych oczyszczalni ścieków, zaewidencjonowano 679 zbiorniki bezodpływowe.

(dowód: akta kontroli str. 85, 86, 120-121)

Z wyjaśnień inspektora ds. gospodarki odpadami wynika m.in., że *prowadzona ewidencja wymaga weryfikacji i powtórnej analizy. Ponownie zebrany materiał przy kontroli, po uzupełnieniu i zweryfikowaniu ze stanem faktycznym w terenie umożliwi uszczegółowienie, sprawdzenie i uaktualnienie wymaganej ewidencji oraz weryfikację pojemności zbiorników bezodpływowych.*

(dowód: akta kontroli str. 122)

1.3. Na terenie Gminy zamieszkałej przez 3.296 mieszkańców znajduje się szacunkowo⁵ 679 zbiorników bezodpływowych oraz 10 przydomowych oczyszczalni. Według stanu na 31.12.2015 r. dostęp do sieci kanalizacyjnej posiada 8,4% mieszkańców, zaś do sieci wodociągowej 99,9%. Z ogólnej liczby 695 budynków przyłączonych do sieci wodociągowej, zaledwie 18 z nich zostało podłączonych do sieci kanalizacyjnej.

(dowód: akta kontroli str. 57, 85-86)

Do głównych przeszkód w zakresie skanalizowania całej Gminy Wójt zalicza brak środków finansowych na realizację całościowego zadania w zakresie gospodarki ściekowej oraz rozproszoną zabudowę wsi i odległości między sołectwami. Według Wójta budowa kanalizacji sanitarnej na terenie całej Gminy jest ekonomicznie nieuzasadniona, a kolejnym problemem jest zubożenie części społeczeństwa oraz niewielkie zrozumienie problemu ścieków i ochrony środowiska.

(dowód: akta kontroli str. 125)

1.4. Wymagany przepisami art. 17 i art. 18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska⁶ i uchwalony w czerwcu 2004 r. Gminny program ochrony

⁴ W regulaminie organizacyjnym obowiązującym od 1 kwietnia 2016 r. nie zamieszczono już zadań na stanowisku ds. gospodarowania odpadami komunalnymi m.in. w zakresie prowadzenia ewidencji zbiorników bezodpływowych, przydomowych oczyszczalni ścieków, nadzorowania opróżniania zbiorników, kontrola przydomowych oczyszczalni ścieków. Do zakresu zadań na tym stanowisku od kwietnia 2016 r. wpisano m.in. nadzór w zakresie utrzymania porządku i czystości w gminie oraz kontrola respektowania ww. regulaminu.

⁵ Dane z inwentaryzacji z 2012 r.

⁶ Dz. U. z 2013 r. poz. 1232.

środowiska i plan gospodarki odpadami dla Gminy Trzebiechów utracił ważność i jest w części nieaktualny⁷.

(dowód: akta kontroli str. 49-56, 61)

Z wyjaśnień Wójta wynika m.in., że wydano polecenie dotyczące sporządzenia Gminnego programu ochrony środowiska i planu gospodarki odpadami w terminie do 20 października 2016 r., kiedy to na sesji Rady Gminy zostanie program zatwierdzony. Materiał ten zawierać będzie m.in. analizę gospodarki wodno-ściekowej i bilans ścieków oraz ładunków zanieczyszczeń wraz z określeniem i wskazaniem źródeł finansowania.

Z zeznań byłego Wójta wynika, m.in. że brak aktualizacji programu wynikał z przeoczenia i niedopatrzenia pracownika, a także z braku środków finansowych.

(dowód: akta kontroli str. 66-68, 69-75, 110-112, 127-128)

1.5. Gmina Trzebiechów leży w obrębie głównego zbiornika wód podziemnych, który posiada status najwyższej i wysokiej ochrony.

(dowód: akta kontroli str. 49-56)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwaga dotycząca
badanej działalności

Weryfikacja dotychczas prowadzonej ewidencji umożliwiałaby pełniejszą diagnozę stanu funkcjonujących na terenie Gminy zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków, a tym samym skuteczniejszą realizację ustawowych celów.

Ocena częściowa

Gmina była przygotowana do realizacji zadań. Prowadziła wymagane ewidencje zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni.

2. Egzekwowanie sporządzania sprawozdań kwartalnych od pomiotów prowadzących działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych

Opis stanu
faktycznego

2.1. W Gminie działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych oprócz Zakładu Gospodarki Komunalnej prowadziło cztery podmioty. Urząd nie w pełni egzekwował realizację obowiązków sprawozdawczych od podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych.

(dowód: akta kontroli str. 64-65)

2.2. Ilość ścieków odprowadzonych do oczyszczalni ścieków wynosiła w 2014 r. - 59,7%, natomiast w 2015 r. - 62,1% ilości dostarczonej wody. I tak w 2014 r. i 2015 r. w Gminie:

- dostarczono odbiorcom odpowiednio: 227.639 m³ i 245.352 m³ wody,
- odprowadzono kanalizacją odpowiednio: 125.402 m³ i 139.977 m³ ścieków,
- przewieziono beczkowozami do oczyszczalni lub stacji zlewnych odpowiednio: 10.594 m³ i 12.430 m³ ścieków.

(dowód: akta kontroli str. 62-63, 85-86)

Wójt wyjaśniła, że część wody nie staje się ściekami komunalnymi, ponieważ jest to woda wykorzystywana w rolnictwie, budownictwie i w gospodarstwach domowych (np. podlewanie ogrodów i trawników). Istnieją jednak uzasadnione podejrzenia, że

⁷ W programie podano, że Gmina posiada opracowany plan rozbudowy sieci kanalizacyjnej, tymczasem gmina posiadała projekt, ale z uwagi na koszt zaniechano jego realizacji. Podano także, że Program ochrony środowiska i plan gospodarki odpadami dla Gminy Trzebiechów obowiązywał na lata 2004-2011, podczas gdy obecnie brak jest nowego lub aktualizacji obecnego programu.

część właścicieli nieruchomości pozbywa się ścieków nielegalnie. Skalę zjawiska ujawni zaplanowana na drugie półrocze 2016 r. kompleksowa kontrola przestrzegania przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w zakresie zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków, gdzie sprawdzane będą rachunki za wywóz ścieków.

(dowód: akta kontroli str. 116-118)

W trakcie kontroli NIK, Wójt przedłożyła szacunkowe wyliczenie w zakresie rozliczenia wody i ścieków, z którego wynika m.in., że woda, która nie staje się ściekami komunalnymi używana jest w rolnictwie (pojenie, opryski, mycie maszyn) oraz do podlewania i nawadniania boisk piłkarskich oraz terenów zurbanizowanych.

Jednocześnie Wójt wyjaśniła, że skalę zjawiska oraz ograniczenie ilości ścieków nieoczyszczonych ujawni zaplanowana na drugie półrocze 2016 r. kontrola kompleksowa.

(dowód: akta kontroli str. 131, 116-118, 125)

Ustalona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Stosownie do art. 9o ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach⁸ podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych winny terminowo składać sprawozdania kwartalne. W myśl art. 9o ust. 2 ww. ustawy, sprawozdanie winno być przekazywane Wójtowi w terminie do końca miesiąca następującego po kwartale, którego dotyczy.

Analizą objęto 38 sprawozdań z lat 2014-2015. Ustalono, m.in. że:

- jedno sprawozdanie złożono z 61-dniowym opóźnieniem,
- na 8 sprawozdaniach brak było daty wpływu do Urzędu,
- 13 sprawozdań, mimo obowiązku określonego w art. 9o ust. 4 ww. ustawy, nie zawierało wykazu właścicieli nieruchomości, z którymi w okresie sprawozdawczym przedsiębiorca zawarł umowy.

(dowód: akta kontroli, str. 64-65, 77)

Z wyjaśnień Wójta wynika m.in., że:

- złożenie sprawozdań po terminie wynikało z niedopatrzenia. Pracownik pouczył podmiot o konieczności terminowego składania wymaganych sprawozdań,
- w przypadku braku daty wpływu na sprawozdaniach, pracownik błędnie założył, że jeśli sprawozdanie zostało dostarczone osobiście do pracownika zajmującego się ww. zagadnieniami, to nie ma potrzeby przedkładania ich w kancelarii.

W toku kontroli NIK Wójt zwróciła się do przedsiębiorców o terminowe dostarczenie zbiorczych wykazów umów. Wykazy te Urząd otrzymał.

(dowód: akta kontroli, str. 66-68, 127-128)

Ocena cząstkowa

Brak odpowiedniej infrastruktury kanalizacyjnej przy nieprawidłowym postępowaniu przez mieszkańców z nieczystościami ciekłymi, może powodować w dłuższej perspektywie niebezpieczeństwo pogarszania się jakości wody oraz prowadzić do zanieczyszczenia środowiska. Pomocnym przy diagnozowaniu zagrożeń mogą być sprawozdania i wykazy systematycznie składane przez przedsiębiorcę prowadzącego wywóz nieczystości ciekłych.

⁸ Dz. U. z 2016 r. poz. 250.

3. Nadzór nad sposobem pozbywania się nieczystości ciekłych

Opis stanu
faktycznego

3.1. W Gminie obowiązuje⁹ regulamin, o którym mowa w art. 4 ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Określono w nim m.in., że właściciele nieruchomości wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe, są zobowiązani opróżniać je z częstotliwością odpowiadającą wielkości zużytej wody i pojemności zbiornika bezodpływowego, lecz nie rzadziej niż raz na trzy miesiące. W przypadku przydomowych oczyszczalni ścieków nie określono minimalnej częstotliwości usuwania powstałych w nich osadów.

Nie stwierdzono, aby Urząd podejmował działania wobec właścicieli nieruchomości wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe celem sprawdzenia czy częstotliwość wywozu nieczystości jest adekwatna do zużycia wody i pojemności zbiornika.

(dowód: akta kontroli str. 36-40, 42-47)

Z wyjaśnień Wójta wynika m.in., że nie określono częstotliwości pozbywania się osadów z przydomowych oczyszczalni ścieków, ponieważ w zależności od technologii zastosowanej różne są terminy wymaganej częstotliwości wywozu, które wynikają z instrukcji obsługi dla danego typu oczyszczalni.

(dowód: akta kontroli, str. 110-112)

3.2. Uchwałą Rady Gminy¹⁰ wprowadzono górne stawki opłat ponoszone przez właścicieli nieruchomości za usługi związane z opróżnianiem zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych w wysokości 26 zł brutto za 1 m³.

(dowód: akta kontroli str. 58)

3.3. W latach 2014-2015, Urząd poza jednym przypadkiem:

- nie prowadził kontroli zbiorników bezodpływowych,
- nie prowadził kontroli przydomowych oczyszczalni ścieków.

(dowód: akta kontroli str. 57, 86, 114)

Wójt stwierdziła, m.in. że *jedynym rozsądnym wyjściem w zakresie ograniczenia ilości ścieków nieoczyszczonych jest kompleksowa kontrola przestrzegania przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w zakresie zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków. Podczas kontroli weryfikacji poddane będą sprawy dotyczące posiadanych przez mieszkańców umów na odprowadzanie nieczystości ciekłych i osadów ściekowych wraz z okazaniem rachunków lub faktur za systematyczne ich opróżnianie. Sprawdzeniu poddane zostaną także ilości wody zużytej na danej posesji i ilość odprowadzonych ścieków ze zbiornika bezodpływowego. W zależności od wyników kontroli, w stosunku do osób nielegalnie pozbywających się ścieków zostaną wyciągnięte prawne konsekwencje. Oczywiście istnieje podejrzenie, że część właścicieli nieruchomości pozbywa się ścieków nielegalnie. Podczas porządkowania spraw zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków, w przypadku stwierdzenia zaniedbań i uchybień w zakresie ich terminowości opróżniania, z całą konsekwencją będziemy podejmowali działania wobec właścicieli nieruchomości odnośnie organizowania zastępczych wywozów nieczystości ciekłych wg stawek maksymalnych przewidzianych na terenie Gminy oraz wydawania decyzji nakazujących wyposażenie nieruchomości w zbiorniki bezodpływowe.*

(dowód: akta kontroli str. 116-118, 125, 127-128)

W ramach sprawowanego przez Gminę nadzoru w okresie kontrolowanym wydano jedną decyzję nakazującą wykonanie, w określonym terminie, obowiązku wyposażenia nieruchomości w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych lub przydomową oczyszczalnię ścieków oraz skierowano wezwanie do czterech

⁹ Uchwała Rady Gminy z 3 czerwca 2015 r. Nr V/37/2015 (poprzednio: z 20 lutego 2013 r. Nr XX/160/2013).

¹⁰ Z dnia 29 stycznia 2014 r., nr XXVII/201/2014.

podmiotów w zakresie okazania dokumentów tj. umów i dowodów uiszczenia opłat za usługi związane z opróżnianiem zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych. Jak wykazała kontrola NIK działania te były nieskuteczne, a dostarczone do Gminy dokumenty były fragmentaryczne i zawierały braki.

(dowód: akta kontroli str. 105-109, 119)

3.4. W okresie objętym kontrolą:

- w Urzędzie nie była prowadzona kontrola gospodarki ściekowej przez organy zewnętrzne,
- nie wpływały skargi, wnioski mieszkańców oraz nie składano interpelacji odnośnie gospodarki ściekowej.

(dowód: akta kontroli str. 76)

3.5. Szacunkowe potrzeby finansowe Gminy na realizację zadań w zakresie gospodarki ściekowej w Gminie wynoszą 14 mln zł.

(dowód: akta kontroli str. 86)

Ustalona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowość:

1. Urząd w latach 2014-2015 nie przeprowadzał¹¹ kontroli przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych pomimo obowiązku wynikającego z art. 9u ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

(dowód: akta kontroli str. 86, 106-109)

Z wyjaśnień Wójta wynika m.in., że:

- w 2012 r. pracownik zebrał w formie ankiet informację we wszystkich miejscowościach. Później prowadzono kontrole doraźne¹². W drugim półroczu 2016 r. zaplanowana została kompleksowa kontrola obejmująca wszystkie nieruchomości w Gminie, które z mocy prawa powinny być wyposażone w zbiorniki bezodpływowe i przydomowe oczyszczalnie ścieków. Kontrola obejmie spełnienie wymogu posiadania umowy na odbiór nieczystości ciekłych i rachunków potwierdzających pozbywanie się tych nieczystości zgodnie z prawem.
- z wcześniej uzyskanych od pracownika merytorycznie odpowiedzialnego za przestrzeganie przepisów praw wyjaśnień w ww. zakresie wynikało, że obowiązki (kontrole) są realizowane. Obecnie okazało się, że pracownik przeprowadził jedynie ankiety, które w błędny sposób interpretował jako fakt przeprowadzenia kontroli.

Były Wójt nie potrafił wyjaśnić przyczyn braku kontroli.

(dowód: akta kontroli str. 110-112, 113, 115, 127-128)

2. W okresie kontrolowanym Wójt wydała jedną Decyzję (nr 1/2015 z 30.03.2015 r.) nakazującą wykonanie obowiązku wyposażenia nieruchomości w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych lub przydomową oczyszczalnię ścieków. Jak wykazała kontrola NIK, do dnia dzisiejszego nie wyegzekwowano od mieszkańca sołectwa Głuchów obowiązku wyposażenia nieruchomości w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych lub przydomową oczyszczalnię ścieków, zgodnie z wydaną decyzją. Z ww. decyzji wynika m.in. termin wykonania zadania, który określono do dnia 30.06.2015 r., natomiast kontrola przeprowadzona w dniu 6.07.2015 r. wykazała, że poza wykopem nie zrobiono nic więcej.

(dowód: akta kontroli str. 106-109)

¹¹ Poza jedną kontrolę (w marcu 2015 r.) przed wydaniem decyzji nakazującej wyposażenie nieruchomości w zbiornik bezodpływowy.

¹² Z oświadczenie inspektora ds. gospodarki odpadami wynika m.in., że kontrole doraźne to interwencje podejmowane na zgłoszenia telefoniczne, nie zakończone jednak protokołem, a jedynie w razie zaistnienia takiej konieczności pouczeniem słownym.

Z wyjaśnień Wójta wynika m.in., że stwierdzono rozpoczęcie robót w postaci wykopu pod zbiornik bezodpływowy oraz zobowiązano właściciela nieruchomości do zgłoszenia zakończenia robót. Niezwłocznie zostanie przeprowadzone postępowanie dotyczące wykonania zbiornika bezodpływowego na nieruchomości, a w razie niewykonania obowiązku wynikającego z decyzji nałożone zostaną przewidziane prawem sankcje.

(dowód: akta kontroli str. 116-118)

3. W ramach nadzoru, Gmina w lutym 2015 r., do czterech podmiotów skierowała wezwanie w zakresie okazania dokumentów tj. umów i dowodów uiszczenia opłat za usługi związane z opróżnianiem zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych. Analiza przedłożonych dokumentów wykazała m.in., że:

- a) we wszystkich ww. przypadkach brak było analizy w zakresie zużytej wody i pojemności zbiornika;
- b) w dwóch przypadkach brak było dokumentów potwierdzających dokonanie opłaty odnośnie wywozu nieczystości za okres, tj. od października 2014 r. do 25 lutego 2015 r.;
- c) w jednym brak było dokumentów potwierdzających dokonanie opłaty odnośnie wywozu nieczystości za okresy wcześniejsze, tj. np. I, II, III i IV kw. 2014 r. A opłatę podmiot dokonał w dniu 3.03.2015 r., po otrzymaniu wezwania;
- d) w jednym stwierdzono brak dokumentów potwierdzających dokonanie opłaty odnośnie wywozu nieczystości za okresy wcześniejsze, tj. np. I, II i III kw. 2014 r.

Pracownicy Urzędu nie podjęli po otrzymaniu dokumentów dodatkowych czynności sprawdzających i weryfikujących. Przedłożone przez wezwane podmioty dokumenty nie były kompletne i zawierały braki w dokumentacji.

Z obowiązujących na terenie Gminy przepisów¹³ wynika m.in., że właściciele nieruchomości wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe są zobowiązani opróżniać je z częstotliwością odpowiadającą wielkości zużytej wody i pojemności zbiornika bezodpływowego, lecz nie rzadziej niż raz na trzy miesiące. Ponadto z art. 6 ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wynika m.in., że właściciele nieruchomości zobowiązani są do udokumentowania usług w zakresie opróżniania zbiorników poprzez okazanie umów oraz dowodów (rachunki, faktury, pokwitowania) uiszczenia opłat za te usługi.

(dowód: akta kontroli str. 105, 119)

Z wyjaśnień Wójta wynika m.in., że odpowiedzialny pracownik nie potrafił odpowiedzieć, dlaczego nie podjął dalszych czynności, a jego tłumaczenia w zakresie braku kompletnych dokumentów były niewystarczające. W związku z powyższym Wójt Gminy polecił wprowadzenie kontroli kompleksowych, co najmniej raz w roku a kontrole doraźne będą prowadzone na bieżąco. Ponadto wyznaczyła osoby odpowiedzialne w ww. zakresie. Osobą odpowiedzialną będzie inspektor ds. gospodarki odpadami a nadzorującą Sekretarz Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 123-124)

Ocena częściowa

Brak środków finansowych utrudnia rozwój infrastruktury służącej prawidłowej gospodarce ściekowej. Ważnym, a nie wykorzystywanym w Gminie instrumentem o charakterze prewencyjnym, kształtującym właściwe postępowanie z nieczystościami ciekłymi jest kontrola.

¹³ § 12 Uchwały Rady Gminy w Trzebiechowie nr V/37/2015 z dnia 3.06.2015 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Trzebiechów.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagę wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁴, a także uwzględniając działania podjęte w toku kontroli NIK, wnosi o:

1. Prowadzenie działań w celu zapewnienia skutecznego nadzoru na indywidualną gospodarką ściekową na terenach nieobjętych systemem kanalizacji zbiorczej, w tym poprzez kontrolowanie częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków w celu wyeliminowania przypadków pozbywania się ścieków w sposób niezgodny z obowiązującymi wymogami.
2. Egzekwowanie przestrzegania obowiązków sprawozdawczych przez podmioty prowadzące usługi opróżniania zbiorników i transportu nieczystości ciekłych z terenu Gminy.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag i
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Zielona Góra, dnia 29 czerwca 2016 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze

Kontroler
Dariusz Obierzyński
główny specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
Zbysław Dobrowolski

.....
Podpis

.....
Podpis

¹⁴ Dz. U. z 2015 r. poz. 1096 oraz 2016 r. poz. 677.